

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **ALAGAS s.r.o.**, se sídlem Nádražní 3222/138c, Ostrava, zastoupený Mgr. Tomášem Krásným, advokátem se sídlem Milíčova 1386/8, Ostrava, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 2. 2019, č. j. 19 A 45/2018 – 29,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 2. 2019, č. j. 19 A 45/2018 – 29, **se ruší.**
- II. Rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 27. 9. 2018, č. j. MSK 167622/2017, **se ruší a věc se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 24 456 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho právního zástupce Mgr. Tomáše Krásného, advokáta.

Odůvodnění:

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Žalobce se podanou kasační stížností domáhá zrušení výše uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje (žalovaného) ze dne 27. 9. 2018, č. j. MSK 167622/2017. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Ostravy (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 24. 11. 2017, č. j. SMO/455585/17/DSČ/Hel. Uvedeným rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze

správních deliktů (nyní přestupků) podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), v relevantním znění (dále jen „zákon o silničním provozu“), kterých se měl dopustit tím, že jako provozovatel vozidel tov. zn. Volkswagen RZ X a RZ X nezajistil, aby při jejich užití byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu, neboť

- dne 15. 6. 2015 v době nejméně od 9:50 do 10:00 hod. porušil blíže neustanovený řidič vozidlem tov. zn. Volkswagen RZ X pravidla provozu na pozemních komunikacích tím, že stál v O. na ulici N. D. u domu č. X v působnosti dopravního značení IP12 „Vyhrazené parkoviště“ s dodatkovou tabulkou „Stání pro držitele parkovací karty R, A Po-Pá 7-20 hod. So 8-15 hod.“ bez platné parkovací karty; dané jednání vykazuje znaky přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu v souvislosti s porušením § 27 odst. 1 písm. o) téhož zákona;
- dne 11. 12. 2015 v době nejméně od 17:50 do 18:00 hod. v O. na ulici N. H. u domu č. X porušil blíže neustanovený řidič vozidlem tov. zn. Volkswagen RZ X pravidla provozu na pozemních komunikacích tím, že stál na vyhrazeném parkovišti pro držitele parkovací karty R, A, které bylo vyhrazeno svislým dopravním značením IP12 „Vyhrazené parkoviště“ s dodatkovou tabulkou „Stání pro držitele parkovací karty R, A Po-Pá 7-20 hod. So 8-15 hod.“ a s dodatkovou tabulkou „směrová šipka vpravo“ a vodorovným dopravním značením V10e – „Vyhrazené parkoviště“, bez platné parkovací karty; dané jednání vykazuje znaky přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu v souvislosti s porušením § 27 odst. 1 písm. o) téhož zákona;
- dne 7. 11. 2016 v době nejméně od 10:40 do 11:10 hod. porušil blíže neustanovený řidič vozidla tov. zn. Volkswagen RZ X pravidla provozu na pozemních komunikacích tím, že v O. na n. M. Š., na křižovatce s ulicí R., nerespektoval dopravní značení IZ8a „Zóna s dopravním omezením – zákaz stání“ s dodatkem „Stání povoleno pouze na vyznačených parkovištích“, v jehož působnosti s uvedeným vozidlem stál mimo vyznačená parkoviště; dané jednání vykazuje znaky přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu v souvislosti s porušením § 4 písm. c) téhož zákona;
- dne 6. 4. 2016 v době nejméně od 10:40 do 11:50 hod. porušil blíže neustanovený řidič vozidla tov. zn. Volkswagen RZ X pravidla provozu na pozemních komunikacích tím, že v O. na ulici D. u domu č. X nerespektoval svislé dopravní značení IP12 - „Vyhrazené parkoviště“ s dodatkovou tabulkou „Stání pro držitele parkovací karty R, A Po-Pá 7-20 hod. So 8-15 hod.“; dané jednání vykazuje znaky přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu v souvislosti s porušením § 27 odst. 1 písm. o) téhož zákona.

[2] Za uvedené správní delikty byla žalobci s odkazem na § 125f odst. 3 a § 125g odst. 3 zákona o silničním provozu uložena pokuta ve výši 2500 Kč a paušální náhrada nákladů řízení ve výši 1000 Kč.

pokračování

[3] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou u Krajského soudu v Ostravě, který ji napadeným rozsudkem zamítl jako nedůvodnou.

[4] Pokud jde o první z uvedených správních deliktů, neshledal krajský soud důvodnou námitku žalobce, podle níž v místě, kde bylo vozidlo zaparkované, již značka IP12 neplatila, neboť její platnost byla ukončena křižovatkou. Krajský soud konstatoval, že sdělením Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje, dopravního inspektorátu, sdělením Úřadu městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz, pasportem místních komunikací a stanoviskem k pasportu bylo prokázáno, že ve směru od ulice B. je na ulici N. D. první křižovatkou křižovatka s ulicí P. Komunikace, o níž má žalobce za to, že vytváří křižovátku, jež měla ukončit účinnost dané dopravní značky IP12, není vedena v pasportu místních komunikací jako místní komunikace, jedná se tedy o účelovou komunikaci, jejíž vyústění na ulici N. D. není dle § 2 písm. w) zákona o silničním provozu křižovatkou. Argumentaci žalobce o faktických poměrech v daném místě a subjektivním vnímání dané dopravní situace řidičem neshledal soud relevantní, a to jednak z toho důvodu, že rozhodující je v tomto směru to, jak je daná komunikace kategorizována silničním správním úřadem, a rovněž proto, že odpovědnost provozovatele vozidla za správný delikt podle § 125f zákona o provozu na pozemních komunikacích je konstruována jako objektivní.

[5] Krajský soud neshledal důvodnou ani námitku, podle níž správní orgán I. stupně nesplnil podmínky pro zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla ve vztahu k druhému a třetímu deliktu. Krajský soud zrekapituloval obsah spisové dokumentace, z níž vyplývalo, že daným vozidlem byl spáchán přestupek dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu a že žalobce byl jako provozovatel vozidla přípisem ze dne 3. 3. 2016 vyzván k uhrazení částky určené dle § 125h zákona o silničním provozu, nebo ke sdělení údajů o totožnosti řidiče, který vozidlo řídil v době spáchání přestupku. V reakci na uvedenou výzvu žalobce dne 14. 3. 2016 sdělil, že vozidlo měl řídit L. K. Správní orgán I. stupně vyzval žalobce k doplnění jeho podání o další údaje k identifikaci uvedené osoby. Žalobce reagoval podáním, v němž pouze uvedl, že nemá možnost legitimovat třetí osoby, a tedy uvést konkrétní údaje a že si tyto údaje má opatřit správní orgán v rámci tzv. nezbytných kroků. Správní orgán I. stupně následně věc odložil, jelikož do 60 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti konkrétní osobě. Oznámením ze dne 4. 5. 2016 pak zahájil řízení ve věci správního deliktu provozovatele vozidla. Krajský soud dospěl na základě výše uvedeného s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2016, č. j. 7 As 135/2016 – 17 (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz), k závěru, že jestliže žalobce označil osobu řidiče toliko jménem a příjmením, nikoli však dalšími údaji potřebnými pro účely lustrace v centrálním registru obyvatel, jako je datum narození nebo adresa bydliště, přestože byl k tomu správním orgánem vyzván, a žalobcem sdělené údaje tak byly naprosto nedostatečné, správní orgán I. stupně vyvinul dostatečnou snahu zjistit totožnost řidiče tím, že se žalobce dotázal, kdo vozidlo v inkriminovanou dobu řídil, a splnil tak podmínky pro zahájení řízení o deliktu provozovatele vozidla.

[6] Důvodnou neshledal krajský soud ani námitku, podle níž měl správní orgán I. stupně v případě třetího správního deliktu dostatek podkladů pro to, aby zahájil přestupkové řízení s K. V. Krajský soud opět zrekapituloval relevantní část spisové dokumentace, zejména shrnul obsah oznámení o přestupku a úředních záznamů sepsaných

zasahujícími strážníky. Krajský soud dospěl k závěru, že z uvedených podkladů nevyplývá, že by strážník městské policie viděl, že paní K. V. dané vozidlo zaparkovala na uvedeném místě. Z úředního záznamu se podává, že paní V. na dotaz strážníka, zda na místě zaparkovala a je si vědoma přestupku, odpověděla kladně, po sepisu oznámení o přestupku se však odmítla vyjádřit, oznámení nepodepsala a následně spáchání přestupku popřela. Na základě uvedeného nelze uzavřít, že by správní orgán měl podklady, na jejichž základě by mu byla bez jakýchkoli pochybností známa totožnost řidiče vozidla. Správní orgán proto pokračoval dále v řízení a vyzval žalobce jako provozovatele vozidla dle § 125h zákona o silničním provozu k úhradě určené částky, nebo ke sdělení řidiče, který uvedené vozidlo v době spáchání přestupku skutečně řídil, žalobce však na výzvu nereagoval. Podmínky pro zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla tedy byly splněny. Na uvedeném nemůže nic změnit ani skutečnost, že žalobce následně v odporu proti příkazu vydanému ve věci správním orgánem I. stupně sdělil, že vozidlo řídil L. K.

II.

Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[7] Žalobce (stěžovatel) napadá rozsudek krajského soudu kasační stížností, v níž namítá kasační důvody podřaditelné pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[8] Stěžovatel trvá na tom, že v případě prvního správního deliktu nebyl daným vozidlem vůbec spáchán přestupek dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, neboť nedošlo k porušení § 27 odst. 1 písm. o) uvedeného zákona. V místě, kde bylo vozidlo zaparkováno, totiž již daná dopravní značka IP 12 neplatila, jelikož její platnost byla ukončena křižovatkou. Závěr správních orgánů i krajského soudu o tom, že se o křižovátku nejedná, nemá oporu ve spise. Pasport místních komunikací není právně závazný, neboť o existenci a neexistenci místní komunikace rozhoduje toliko příslušný silniční správní úřad. Pro posouzení spáchání přestupku řidičem vozidla je zásadní i jeho subjektivní vnímání situace. Stěžovatel s odkazem na jím předložené fotografie uvádí, že faktická situace na místě přestupku vyvolává dojem, že se jedná o křižovátku. Řidič vozidla nemůže přemýšlet o tom, o jakou komunikaci se jedná, ale postupuje vždy dle faktického stavu v daném místě. Stěžovatel zdůrazňuje, že sporná křižovatka je dokonce opatřena dopravní značkou „dej přednost v jízdě“. Jednání řidiče tedy v daném případě nenaplnilo znaky přestupku.

[9] Pokud jde o druhý správní delikt, stěžovatel opakuje, že nebyly splněny zákonné podmínky pro uplatnění odpovědnosti provozovatele vozidla, neboť na výzvu správnímu orgánu sdělil, kdo vozidlo řídil. Jednalo se o L. K., který byl v té době zapsán v obchodním rejstříku jako jednatel stěžovatele. Stěžovatel má za to, že správní orgán ve lhůtě šedesáti dnů neučinil nic pro zjištění osoby přestupce a bez dalšího věc odložil, přestože totožnost řidiče znal, neučinil tedy nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku.

[10] V případě třetího správního deliktu správní orgán rovněž neučinil nezbytné kroky ke zjištění totožnosti pachatele přestupku. Paní V. přímo na místě sdělila strážníkům městské policie, že vozidlo řídila ona. Jmenovaná sice následně odmítla vyřešit věc v blokovém řízení, stěžovatel však nerozumí tomu, proč vůči ní nebylo zahájeno přestupkové řízení. Správní orgán se spokojil s tím, že paní V. následně uvedla, že vozidlo neřídila. Stěžovatel je přesvědčen, že takto široce odpovědnost provozovatele nelze

pokračování

uplatňovat. Jestliže správní orgán zná osobu, která vozidlo měla řídit, případně má dostatek podkladů k tomu, aby ji mohl sdělit obvinění, nemůže věc odložit a ulehčit si práci tím, že vyzve provozovatele ke sdělení osoby řidiče. Stěžovatel s odkazem na princip materiální pravdy uvádí, že jsou to orgány veřejné moci, kdo shromažďuje podklady a důkazy nutné k prokázání viny za přestupkové jednání. V daném případě nebyl důvod vyzývat stěžovatele ke sdělení totožnosti řidiče.

[11] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti pouze odkázal na vyjádření k žalobě a dodal, že stěžovatel pouze zjednodušeně opakuje žalobní námitky.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[13] Nejvyšší správní soud dále přezkoumal napadený rozsudek v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že rozsudek krajského soudu právě takovou vadou trpí, neboť krajský soud ani správní orgány v rozporu s čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod na věc neaplikovaly novou, pro stěžovatele příznivější, právní úpravu.

[14] Ke spáchání posuzovaných správních deliktů sice došlo ještě v době účinnosti zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, který se na tyto jiné správní delikty přímo nevztahoval, dne 1. 7. 2017 však nabyl účinnosti zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), rozhodnutí správního orgánu I. stupně přitom bylo vydáno až dne 24. 11. 2017, tedy v době účinnosti nové právní úpravy.

[15] Dle čl. 40 odst. 6 Listiny „[t]restnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější“.

[16] V době spáchání předmětných deliktů byla relevantní právní úprava zániku odpovědnosti za správní delikty právnických osob dle zákona o silničním provozu obsažena v § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu, podle něhož odpovědnost právnické osoby za správní delikt zanikla, jestliže o něm příslušný orgán nezhájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán. S účinností ode dne 1. 7. 2017 bylo dané ustanovení zrušeno a ze správních deliktů dle zákona o silničním provozu se staly přestupky, na něž se použije obecná úprava zániku odpovědnosti za přestupek (nově definovaná jako promlčecí doby, byť se ve skutečnosti jedná o zánik odpovědnosti, tedy prekluzi) zakotvená v zákoně o odpovědnosti za přestupky.

[17] Dle § 29 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s § 30 písm. a) a § 31 téhož zákona zaniká odpovědnost za běžný přestupek (u něhož horní hranice sazby pokuty nedosahuje 100 000 Kč) uplynutím promlčecí doby, která činí 1 rok a počíná běžet dnem následujícím po dni spáchání přestupku; dopustil-li se pachatel více přestupků, běží pro každý z nich promlčecí doba zvlášť.

[18] Dle § 32 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky se promlčecí doba přerušuje a) oznámením o zahájení řízení o přestupku, b) vydáním rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným, c) vydáním rozhodnutí o schválení dohody o narovnání; přerušením promlčecí doby počíná promlčecí doba nová. Dle § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky, byla-li promlčecí doba přerušena, odpovědnost za běžný přestupek zaniká nejpozději 3 roky od jeho spáchání.

[19] Dle § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, v původním znění, „*[u]stanovení dosavadních zákonů o lhůtách pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, lhůtách pro uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt a lhůtách pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nepoužijí. Odpovědnost za přestupek a dosavadní jiný správní delikt však nezanikne dříve, než by uplynula některá ze lhůt podle věty první, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona*“. Zákon o odpovědnosti za přestupky, ve znění účinném v době rozhodování správních orgánů i krajského soudu, tedy na jedné straně přikazoval retroaktivní aplikaci nové právní úpravy, pokud jde o běh promlčecích (prekluzivních) lhůt, na delikty spáchané přede dnem její účinnosti, na druhou stranu bránil tomu, aby se tak dělo ku prospěchu pachatele správního deliktu.

[20] Citované přechodné ustanovení zákona o odpovědnosti za přestupky však bylo v průběhu řízení o kasační stížnosti postupně ve dvou krocích zrušeno Ústavním soudem. První věta daného ustanovení byla zrušena nálezem Ústavního soudu ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 15/19, pro rozpor s čl. 40 odst. 6 Listiny, neboť porušovala zákaz retroaktivity trestněprávních norem (v širším slova smyslu, zahrnujícím rovněž správní trestání) stanovený v první větě tohoto článku. V nyní posuzované věci je však relevantní především druhá věta uvedeného ustanovení, která bránila použití nové právní úpravy, pokud by byla pro pachatele deliktu příznivější; tu Ústavní soud zrušil nálezem ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/20, právě pro rozpor s čl. 40 odst. 6 větou druhou Listiny (tedy s příkazem použít pozdější právní úpravu, je-li pro pachatele příznivější), a to s účinností ke dni vyhlášení citovaného nálezu. V uvedeném nálezem Ústavní soud konstatoval:

„19. Již v minulosti Ústavní soud dovodil, že čl. 40 odst. 6 Listiny dopadá i na správní trestání, viz nálezy ze dne 13. 6. 2002 sp. zn. III. ÚS 611/01 (N 75/26 SbNU 253) a ze dne 11. 7. 2007 sp. zn. II. ÚS 192/05 (N 110/46 SbNU 11). Shodně se vyjádřil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 10. 2004 č. j. 6 A 126/2002 - 27 (č. 461/2005 Sb. NSS) - rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na <http://www.nssoud.cz>.

20. Podle čl. 89 odst. 2 Ústavy jsou vykonatelná rozhodnutí Ústavního soudu závazná pro všechny orgány i osoby. Ústavní soud dává konstantně najevo, že tento příkaz se vztahuje i na něj samotného [srov. např. nálezy ze dne 12. 6. 1997 sp. zn. IV. ÚS 197/96 (N 118/6 SbNU 353)].

pokračování

21. V této souvislosti je významné, že v již uvedeném nálezu sp. zn. Pl. ÚS 15/19, kterým bylo zrušeno ustanovení § 112 odst. 2 věta první zákona o odpovědnosti za přestupky, se Ústavní soud zabýval výkladem pojmu „trestnost“ v čl. 40 odst. 6 věty první Listiny. Dospěl zde k závěru, že v základu institutu promlčení trestní odpovědnosti či odpovědnosti za přestupek leží myšlenka, že uplynutím času slábne, až docela zanikne potřeba trestněprávní reakce na čin jak z hlediska generální prevence, tak z hlediska individuální. Nová právní úprava, která může způsobit, že k promlčení dojde až po delším čase v porovnání s úpravou předchozí, v sobě nutně nese náhled, že zákonodárce nově pojímá spáchaný čin závažněji, stanovil-li úpravu, která umožní zánik trestnosti uplynutím delšího časového úseku v porovnání s předchozí úpravou. Ústavní předpisy obecně nekladou překážku zpřísnění trestnosti, jde-li stále o úpravu trestu přiměřenou spáchanému činu. Může se tak dít jen pro činy spáchané po účinnosti úpravy, jež přinesla zpřísnění trestnosti, nikoli pro činy spáchané před její účinností. Ustanovení čl. 40 odst. 6 věta první Listiny dopadá na každou úpravu, která přináší prostřednictvím úpravy promlčení trestní odpovědnosti či odpovědnosti za přestupek zpřísnění trestnosti. V uvedeném nálezu sp. zn. Pl. ÚS 15/19 tak byl vyjádřen právní názor, podle kterého § 112 odst. 2 věta první zákona o odpovědnosti za přestupky přikazuje užít úpravu promlčení odpovědnosti za přestupky podle zákona o odpovědnosti za přestupky i na činy spáchané před účinností tohoto zákona, neboť úprava promlčení odpovědnosti za přestupek tvoří součást vymezení trestnosti ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny, s nímž byla v tehdejší věci napadená zákonná úprava v rozporu, jelikož vede k užití pozdější úpravy trestnosti, která je v neprospěch obviněného. Z tohoto důvodu Ústavní soud § 112 odst. 2 větu první zákona o odpovědnosti za přestupky zrušil pro jeho rozpor s čl. 40 odst. 6 větou první Listiny. S tímto zrušeným ustanovením úzce související nyní napadené ustanovení § 112 odst. 2 věty druhé zákona o odpovědnosti za přestupky Ústavní soud posoudit z hlediska jeho ústavní konformity nemohl, neboť byl vázán *petitem* tehdejšího návrhu ve věci sp. zn. Pl. ÚS 15/19.

22. Již v minulosti Ústavní soud též dovodil [srov. např. náleze ze dne 22. 1. 2001 sp. zn. IV. ÚS 158/2000 (N 12/21 SbNU 91)], že podle čl. 40 odst. 6 Listiny se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchan. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější. Rozhodujícím kritériem pro posouzení otázky, zda použití pozdějšího zákona by bylo pro pachatele příznivější, je celkový výsledek z hlediska trestnosti, jehož by bylo při aplikaci toho či onoho zákona dosaženo, s přihlédnutím ke všem právně rozhodným okolnostem konkrétního případu. Použití nového právního předpisu je tedy pro pachatele příznivější tehdy, jestliže jeho ustanovení posuzována jako celek skýtají výsledek příznivější než právo dřívější.

23. Je zřejmé, že v nyní posuzované věci, a v typově obdobných věcech, týkajících se (nejen) zániku odpovědnosti za správní delikt podle zákona o silničním provozu ve vazbě na novou právní úpravu v zákoně o odpovědnosti za přestupky, může nastat situace, že odpovědnost za správní delikt by podle nové právní úpravy zanikla ještě před vydáním napadeného rozhodnutí, tedy že správní delikt by tak za užití nové právní úpravy byl již promlčen. V uvedeném případě je tedy nová právní úprava upravená v zákoně o odpovědnosti za přestupky posuzovaná jako celek, nesporně pro žalobce příznivější než předchozí právní úprava upravená v zákoně o silničním provozu (srov. též sub 5 až 7). Přechodné ustanovení § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky ve znění nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 15/19 však výslovně ukládá, aby byla aplikována pro pachatele méně příznivá právní úprava. Proto bude třeba vždy v každém konkrétním případě srovnat právní úpravu přestupkového práva účinnou do

30. 6. 2017, a to nejen podle § 29 a násl. zákona o odpovědnosti za přestupky, nýbrž i úpravy speciálních promlčecích dob ve zvláštních zákonech (viz zejména tzv. změnový zákon č. 183/2017 Sb.) a podle obecných pravidel § 2 odst. 1 a § 112 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky určit, která úprava je pro pachatele (nyní) přestupku spáchaného do 30. 6. 2017 příznivější.

24. Z výše uvedeného plyne, že dospěl-li Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 15/19 k právnímu názoru, podle kterého je úprava zániku přestupkové odpovědnosti součástí „trestnosti“ ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny (v podrobnostech srov. právní závěry uvedené v citovaném nálezu), nelze mít z důvodů výše uvedených pochyb o tom, že aplikace § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky (ve znění uvedeného nálezu) může vést rovněž ke zhoršení postavení pachatele. Jinak řečeno, k porušení čl. 40 odst. 6 věty druhé Listiny dojde i tehdy, když by pachatel byl potrestán za spáchání přestupku přesto, že by odpovědnost za přestupek podle nové právní úpravy zanikla ještě před vydáním rozhodnutí o přestupku, tedy že přestupek by tak za užití nové právní úpravy byl již promlčen. Ústavní soud proto uzavírá, že § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky je v rozporu s čl. 40 odst. 6 větou druhou Listiny.“ (důraz doplněn Nejvyšším správním soudem)

[21] K dopadům uvedeného nálezu na probíhající řízení o správním deliktu (přestupku) provozovatele vozidla se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 31. 7. 2020, č. j. 5 As 344/2018 – 51:

„V uvedeném nálezu tedy Ústavní soud opětovně potvrdil, že čl. 40 odst. 6 Listiny dopadá i na správní trestání, přičemž pojem „trestnost“ ve smyslu citovaného ustanovení zahrnuje i institut zániku odpovědnosti za správní delikt (přestupek) uplynutím prekluzivní, resp., dle nového zákona o odpovědnosti za přestupky, promlčecí doby (...), a zároveň konstatoval, že původní věta druhá § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky bránila použití pro pachatele deliktu v daném ohledu příznivější právní úpravy, tedy uplatnění principu retroaktivity ve prospěch pachatele dle čl. 40 odst. 6 věty druhé Listiny, a nemůže tedy pro tento rozpor s ústavním pořádkem obstát.

Jak konstatoval Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 26. 5. 2016, č. j. 9 As 127/2015 – 68, obecné soudy nejsou v souladu s čl. 89 odst. 2 Ústavy oprávněny se odchýlit od nálezu Ústavního soudu, kterým byl zrušen zákon nebo jeho část podle čl. 87 odst. 1 písm. a) Ústavy. Ačkoliv Ústavní soud zrušil druhou větu § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, v původním znění, až v průběhu řízení o kasační stížnosti, a to s účinností ex nunc, musel se Nejvyšší správní soud v souladu s uvedenou ustálenou judikaturou řídit závěrem Ústavního soudu o rozpornosti předmětného ustanovení s ústavním pořádkem i v nyní posuzovaném případě, přestože bylo toto ustanovení žalovaným a krajským soudem aplikováno před vydáním citovaného nálezu Ústavního soudu.

Je tedy zřejmé, že § 112 odst. 2 zákona o přestupcích nemůže být ani v nyní posuzované věci použit a nemůže bránit případnému uplatnění pozdější právní úpravy, pokud by byla pro stěžovatele příznivější, než právní úprava účinná v době spáchání předmětných deliktů. Jak již přitom bylo konstatováno, otázku, která z právních úprav (zda ta účinná v době spáchání deliktu, či ta účinná v době rozhodování správního orgánu) je pro pachatele příznivější, je třeba hodnotit komplexně, z hlediska celkového výsledku pro pachatele, nikoliv jen ve vztahu k jejich jednotlivým ustanovením.“

pokračování

[22] Dle právní úpravy účinné v době spáchání daných správních deliktů nedošlo k zániku odpovědnosti u žádného z nich, neboť správní orgán I. stupně zahájil řízení o jednotlivých správních deliktech dříve než dva roky ode dne, kdy se o nich dozvěděl a současně dříve než čtyři roky od jejich spáchání. První delikt byl spáchán dne 15. 6. 2015, přičemž řízení bylo zahájeno příkazem doručeným stěžovateli dne 18. 9. 2015, druhý delikt byl spáchán dne 11. 12. 2015, přičemž oznámení o zahájení řízení bylo stěžovateli doručeno dne 4. 5. 2016, třetí delikt byl spáchán dne 7. 11. 2016, přičemž řízení bylo zahájeno příkazem doručeným stěžovateli dne 21. 2. 2017, a čtvrtý delikt byl spáchán dne 6. 4. 2016, přičemž oznámení o zahájení řízení bylo stěžovateli doručeno dne 24. 8. 2016.

[23] Dle právní úpravy účinné již ke dni rozhodování správního orgánu I. stupně (od 1. 7. 2017) odpovědnost stěžovatele za první správní delikt (terminologií nové právní úpravy přestupek) zanikla, a to přestože dle § 32 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky došlo opakovaně k přerušení běhu roční promlčecí doby, neboť došlo k uplynutí tříleté promlčecí doby zakotvené v odst. 3 uvedeného ustanovení, na jejíž běh již nemají jednotlivá přerušení roční promlčecí doby vliv. Daný delikt byl totiž spáchán dne 15. 6. 2015 a rozhodnutí žalovaného bylo vydáno a zároveň nabylo právní moci až dne 27. 9. 2018.

[24] V případě zbývajících deliktů sice s ohledem na výše uvedená data jejich spáchání k uplynutí tříleté promlčecí doby nedošlo, je však třeba rovněž posoudit, zda odpovědnost stěžovatele nezanikla v důsledku uplynutí roční promlčecí doby stanovené v § 30 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky.

[25] Jak již Nejvyšší správní soud uvedl výše, druhý delikt byl spáchán dne 11. 12. 2015, promlčecí doba dle nové právní úpravy tedy počala běžet následujícím dnem. Dne 4. 5. 2016 došlo k jejímu přerušení, neboť bylo stěžovateli doručeno oznámení o zahájení řízení. Přerušením tedy počala běžet nová roční promlčecí doba, která uplynula dne 5. 5. 2017, tedy ještě před vydáním rozhodnutí správního orgánu I. stupně, odpovědnost stěžovatele za daný delikt tak dle nové právní úpravy rovněž zanikla.

[26] V případě třetího deliktu počala promlčecí doba běžet dne 8. 11. 2016 (byl spáchán dne 7. 11. 2016) a její běh byl přerušen dne 21. 2. 2017 doručením příkazu ze dne 17. 2. 2017, č. j. SMO/066216/17/DSC/Dru, který sice nelze považovat za rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným, neboť proti němu stěžovatel dne 21. 2. 2017 podal odpor, stěžovateli jím však bylo oznámeno zahájení řízení o deliktu [§ 32 odst. 2 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky]. Nová promlčecí doba by tedy uplynula dne 22. 2. 2018, její běh však byl dne 24. 11. 2017 opět přerušen vydáním rozhodnutí správního orgánu I. stupně, jímž byl stěžovatel uznán vinným [§ 32 odst. 2 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky]. Konec další roční promlčecí doby, jejíž běh uvedeným přerušením započal, připadal až na den 25. 11. 2018, žalobou napadené rozhodnutí tedy bylo vydáno před jejím uplynutím, odpovědnost stěžovatele za daný delikt tak ani dle nové právní úpravy nezanikla.

[27] Čtvrtý delikt byl spáchán dne 6. 4. 2016, promlčecí doba tedy počala běžet dne 7. 4. 2016 a byla přerušena oznámením o zahájení řízení o deliktu, které bylo stěžovateli doručeno dne 24. 8. 2016, nová promlčecí doba tak uběhla dne 25. 8. 2017, tedy ještě před

vydáním rozhodnutí správního orgánu I. stupně, odpovědnost stěžovatele za daný delikt tak dle nové právní úpravy zanikla.

[28] Z uvedeného je zřejmé, že použití právní úpravy účinné již v době rozhodování správního orgánu I. stupně by bylo pro stěžovatele zcela nepochybně příznivější, neboť v případě tří ze čtyř posuzovaných deliktů již jeho odpovědnost zanikla. Nelze tedy než uzavřít, že rozsudek krajského soudu i napadená správní rozhodnutí jsou v tomto ohledu nezákonné. Skutečnost, že správní orgány i krajský soud rozhodovaly před vydáním citovaného, pro věc klíčového nálezu Ústavního soudu ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/20, a nelze jim tedy ničeho vytýkat, nic nemění na tom, že jejich rozhodnutí z uvedených důvodů nemohou obstát.

[29] K této vadě byl nucen Nejvyšší správní soud přihlídnout i nad rámec stížních námitek. Jak totiž shrnul Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 16. 4. 2010, č. j. 7 As 11/2010 -134, publ. pod č. 2122/2010 Sb. NSS, z rozhodovací činnosti Ústavního soudu vyplynula povinnost soudů ve správním soudnictví přihlížet k zániku odpovědnosti za správní delikt z úřední povinnosti, ostatně Nejvyšší správní soud takovou povinnost konstatoval již v rozsudku ze dne 15. 12. 2005, č. j. 3 As 57/2004 - 39, publ. pod č. 845/2006 Sb. NSS. V usnesení ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 - 46, publ. pod č. 3528/2017 Sb. NSS, pak dospěl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu k závěru, že rozhoduje-li krajský soud ve správním soudnictví o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, kterým bylo rozhodnuto o vině a trestu za správní delikt v situaci, kdy zákon, kterého bylo použito, byl dokonce po právní moci správního rozhodnutí změněn nebo zrušen (tím spíše uvedené platí, pokud se tak stalo již v průběhu správního řízení), je povinen přihlídnout k zásadě vyjádřené ve větě druhé čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, podle níž se trestnost činu posoudí a trest ukládá podle právní úpravy, která nabyla účinnosti až poté, kdy byl trestný čin spáchán, je-li to pro pachatele příznivější. Zároveň rozšířený senát v citovaném usnesení konstatoval, že Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti bez ohledu na uplatněné kasační námitky ex offio přezkoumá, zda bylo správně aplikováno právo v předcházejících řízeních.

[30] Vzhledem k výše uvedenému považoval Nejvyšší správní soud za nadbytečné vyjadřovat se ke kasačním námitkám uplatněným ve vztahu k prvnímu a druhému deliktu. Ve vztahu ke čtvrtému deliktu přitom stěžovatel ani žádnou kasační námitku neuplatnil, jak již však bylo konstatováno, i odpovědnost za tento delikt zanikla. Nejvyšší správní soud se tedy zabýval pouze stížní námitkou uplatněnou ve vztahu ke třetímu správnímu deliktu. Stěžovatel v tomto směru namítá, že nebyly naplněny podmínky pro uplatnění odpovědnosti provozovatele vozidla, neboť správní orgán I. stupně neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele daného přestupku ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, respektive, že nebyly naplněny podmínky pro vydání výzvy dle § 125h zákona o silničním provozu.

[31] Dle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu se provozovatel vozidla dopustí správního deliktu (od 1. 7. 2017 přestupku) tím, že v rozporu s § 10 téhož zákona nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Dle odst. 4 (resp. odst. 5) téhož ustanovení obecní úřad obce s rozšířenou působností správní delikt (přestupek) podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele

pokračování

příslušného přestupku a a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.

[32] Výkladem pojmu „nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku“ obsaženého v citovaném ustanovení se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně zabýval, své závěry přitom výstižně shrnul např. v rozsudku ze dne 9. 12. 2020, č. j. 2 As 303/2020 – 24:

„Z § 125f zákona o silničním provozu plyne, že odpovědnost provozovatele vozidla je objektivní, za pouze výslovně vymezené správní delikty a je subsidiární vůči odpovědnosti řidiče za přestupek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014 – 45). Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46, při výkladu a aplikaci § 125f zákona o silničním provozu „nelze ztrácet ze zřetele smysl a účel úpravy správního deliktu provozovatele vozidla, kterým bylo postihnout tzv. problematiku osoby blízké. V případech překročení maximální povolené rychlosti naměřeného pomocí automatických radarů a v případech nesprávného parkování správní orgány často jednoznačně zjistily spáchání přestupku, ale při zjišťování totožnosti pachatele byly odkázány na vysvětlení podané registrovaným provozovatelem vozidla. Pokud provozovatel odepřel podání vysvětlení s tím, že by jím vystavil postihu osobu blízkou (§ 60 odst. 1 věta za středníkem zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů), správní orgány se ocitly ve stavu důkazní nouze a věc odložily, protože při množství podobných dopravních přestupků bylo vyloučeno zjišťovat totožnost přestupců jinými způsoby. Cílem zavedení úpravy správního deliktu provozovatele vozidla bylo, aby zmíněná deliktní jednání nezůstala nepotrestána a aby za ně v případě nezjištění totožnosti pachatele odpovídal provozovatel vozidla (zdůraznění provedeno nyní Nejvyšším správním soudem), kterému byla § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu stanovena povinnost zajistit, aby při užití vozidla byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích (viz zápis z hlasování v Poslanecké sněmovně o návrhu novely zákona o silničním provozu vráceném Senátem ze dne 6. 9. 2011, dostupný na <http://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/021schuz/s021045.htm>). [...] Bylo by však „proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku (zdůraznění provedeno nyní Nejvyšším správním soudem). Budou-li mít správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit.“

V praxi se vyskytují rovněž situace, v nichž je „pátrací“ povinnost správních orgánů ve vztahu k zjištění skutečného řidiče oslabena či vůbec neplatí. Jedná se o případy, ve kterých provozovatel vozidla označil osobu údajného řidiče z důvodu učinění pouhé procesní obstrukce bez reálného obsahu, konkrétně když neuvedl (a) dostatečné množství osobních údajů konkrétní osoby, aby ji bylo možné identifikovat a kontaktovat, popřípadě uvedl údaje smyšlené či falešné, nebo (b) šlo o provozovatele, respektive jejich zástupce, kteří opakovaně jednali v podobných věcech obstrukčním způsobem (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2019, č. j. 2 As 346/2018 – 22). Ve věcech, v nichž se jedná o odpovědnost provozovatele vozidla za správní delikt podle § 125f zákona o silničním provozu, je třeba výše uvedené obecné závěry

judikatury aplikovat individuálně podle konkrétních skutkových okolností (viz rozsudek č. j. 2 As 293/2018 – 25.)“

[33] Dle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu obecni úřad obce s rozšířenou působností bezodkladně po zjištění nebo oznámení přestupku vyzve provozovatele vozidla, s nímž došlo ke spáchání přestupku, k uhrazení určené částky, pokud a) jsou splněny podmínky podle § 125f odst. 2, b) totožnost řidiče vozidla není známa nebo není zřejmá z podkladu pro zahájení řízení o přestupku a c) porušení je možné projednat uložením pokuty v blokovém řízení (od 1. 7. 2017 uložením pokuty příkazem na místě).

[34] Dle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu, neuhradí-li provozovatel vozidla určenou částku, může obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který jej vyzval k uhrazení určené částky, písemně sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení výzvy. Toto sdělení se považuje za podání vysvětlení. O tomto postupu poučí obecní úřad obce s rozšířenou působností provozovatele vozidla ve výzvě podle odstavce 1.

[35] Jak vyplývá z citované judikatury, od správních orgánů nelze v rámci tzv. „nezbytných kroků“ požadovat rozsáhlé úkony směřující k určení totožnosti přestupce (řidiče vozidla), nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku.

[36] Stěžovatel namítá, že v případě třetího deliktu nebyly splněny podmínky pro vydání výzvy ke sdělení totožnosti řidiče dle § 125h zákona o silničním provozu, neboť správní orgán I. stupně totožnost řidiče znal. Stěžovatel přitom vychází z předpokladu, že jako pachatel přestupku byla již na místě jeho spáchání strážníky městské policie identifikována paní K. V. Této argumentaci však Nejvyšší správní soud nemohl přisvědčit, neboť tvrzení stěžovatele neodpovídají obsahu spisové dokumentace.

[37] Strážníci, kteří v daném případě zasahovali na místě spáchání přestupku, popsali průběh zásahu tak, že při výkonu hlídkové činnosti spatřili zmiňované vozidlo, které v uvedeném místě tvořilo překážku silničního provozu, rozhodli se proto zajistit odtah vozidla. Mezitím dorazila k vozidlu žena, která jej odemkla a chtěla s ním odjet. Strážník ženu ztotožnil na základě předložených dokladů jako K. V. a poskytl jí příslušné poučení. Žena na dotaz strážníkovi sdělila, že vozidlo na místě zaparkovala ona, přičemž si je vědoma spáchání přestupku. Strážník jí navrhl řešení přestupku v blokovém řízení. V tu chvíli přistoupil k vozidlu muž, který se později označil jako majitel vozidla L. K. a měl paní V. ovlivňovat v odpovědích na dotazy strážníka v tom smyslu, že vozidlo na místě nezaparkovala ona a vozidlo ani neřídila. Strážník vypsál oznámení o přestupku, k němuž se paní V. odmítla vyjádřit a podepsat jej. Správní orgán I. stupně vyzval paní V. k podání vysvětlení, ta se však ve stanoveném termínu nedostavila; přišla až dne 16. 1. 2017 za účelem nahlížení do spisu. Dne 17. 1. 2017 bylo správnímu orgánu doručeno podání paní V., v němž svou vinu popřela. Uvedla, že vozidlo na místě nezaparkovala, přičemž to již opakovaně sdělila strážníkovi městské policie, a to za přítomnosti příslušníků Policie České republiky a pana L. K., který její prohlášení zaznamenal na mobilní telefon. Vyslovila názor, že strážník se dopustil přestupku křivého obvinění, neboť ji

pokračování

„vmanipuloval“ do role přestupce a úmyslně jí tak způsobil škodu. Od majitele vozidla dostala pouze pokyn s vozidlem odjet.

[38] Z výše uvedených skutečností vyplývá, že strážníci neviděli, kdo vozidlo na místě zaparkoval, nemohli tedy ani jednoznačně určit pachatele přestupku. Paní V. sice zprvu uvedla, že vozidlo na místě zaparkovala ona, následně však ještě na místě toto své tvrzení popřela, což následně dokládala rovněž videozáznamem. Nelze tedy než uzavřít, že totožnost řidiče vozidla nebyla správnímu orgánu v době vydání uvedené výzvy známa. Naplnění dalších podmínek vydání výzvy stěžovatel nezpochybňoval, výzva tedy byla vydána v souladu se zákonem. Vzhledem k tomu, že stěžovatel na danou výzvu nijak nereagoval a neposkytl správnímu orgánu I. stupně součinnost za účelem zjištění totožnosti pachatele daného přestupku, přičemž správní orgán neměl možnost ji zjistit sám bez provedení rozsáhlého vyšetřování, byly splněny podmínky pro uplatnění odpovědnosti provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu. Uvedená námitka tedy není důvodná.

[39] Nejvyšší správní soud nad rámec výše uvedeného upozorňuje, že nepřehlédl způsob, jakým stěžovatel, respektive jeho jednatel, od počátku správního řízení komunikoval se správním orgánem I. stupně. Ačkoliv tato otázka není předmětem tohoto řízení, považuje Nejvyšší správní soud za vhodné upozornit stěžovatele na to, že tak, jako jsou správní orgány povinny postupovat v souladu se zásadou zdvořilosti a vstřícnosti (§ 4 odst. 1 správního řádu), lze i od účastníků řízení očekávat, že budou při komunikaci se správními orgány zachovávat elementární principy slušného chování. Způsob, jakým stěžovatel komunikoval se správním orgánem I. stupně, zejména v podáních ze dne 20. 7. 2015 a 3. 8. 2015, v nichž příslušné úředníky označil za hlupáky, idioty a pijavice, z mezí slušné komunikace zcela zjevně vybočil. Na uvedeném nic nemění ani skutečnost, že pořádková pokuta, jež byla jednateli stěžovatele za tato podání uložena, byla žalovaným z formálních důvodů zrušena. Nejvyšší správní soud tedy apeluje na stěžovatele, aby se napříště podobných invektiv zdržel, a to i v případech, kdy bude postup či rozhodnutí správních orgánů považovat za věcně nesprávné. V takových případech se svých práv může ve vší slušnosti efektivně domáhat prostřednictvím příslušných prostředků právní ochrany, nikoliv za pomoci jakýchkoli invektiv.

IV.

Závěr a náklady řízení

[40] Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost, byť nad rámec v ní uplatněných důvodů, opodstatněnou a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil rozsudek krajského soudu. Ačkoliv se výše vymezená vada vztahuje pouze na tři ze čtyř předmětných deliktů, Nejvyšší správní soud musel zrušit napadený rozsudek v celém rozsahu, neboť z jeho výrokové části nebylo možné vyčlenit výrok, jenž by se týkal pouze deliktů, u nich došlo k zániku odpovědnosti stěžovatele. Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu (§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.). V dané věci se nezákonnost, pro niž je rozsudek krajského soudu rušen, týkala již rozhodnutí

žalovaného. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. rozhodl tak, že sám rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 9. 2018, č. j. MSK 167622/2017, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude žalovaný dle § 78 odst. 5 ve spojení s § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto zrušujícím rozsudku. Nejvyšší správní soud naopak nepřistoupil dle § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 3 s. ř. s. ke zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně, neboť bude na žalovaném, aby podle možností, které mu poskytuje § 90 správního řádu, v dalším odvolacím řízení zohlednil nezákonnost výroku o vině v rozsahu prvního, druhého a čtvrtého posuzovaného deliktu, jež se promítá rovněž do výroku o uložení sankce.

[41] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného správního orgánu, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Stěžovatel měl ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. mu tedy přísluší vůči neúspěšnému žalovanému právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení.

[42] Stěžovatel v řízení před krajským soudem uhradil soudní poplatek ve výši 3000 Kč, v řízení před kasačním soudem ve výši 5000 Kč.

[43] Stěžovatel dále vynaložil náklady na své zastoupení. V řízení před krajským soudem i před Nejvyšším správním soudem byl stěžovatel zastoupen advokátem Mgr. Tomášem Krásným, proto mu náleží náhrada nákladů spojených s tímto zastoupením; pro určení její výše se použije v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“).

[44] Náklady stěžovatele na řízení o žalobě spočívají v částce odpovídající odměně advokátovi za zastupování ve výši 3 x 3100 Kč za tři úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby a účast na jednání před soudem [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) advokátního tarifu], a dále v paušální náhradě hotových výdajů advokáta ve výši 3 x 300 Kč za tři úkony právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Celkem tedy náklady vynaložené stěžovatelem na jeho zastoupení v řízení před krajským soudem činí 10 200 Kč.

[45] Dále stěžovateli přísluší vůči žalovanému náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem, které spočívají v částce odpovídající odměně advokátovi za zastupování ve výši 3100 Kč za jeden úkon právní služby, tj. podání kasační stížnosti [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], dále v paušální náhradě hotových výdajů advokáta ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Náklady vynaložené stěžovatelem na jeho zastoupení v řízení před Nejvyšším správním soudem tak činí 3400 Kč.

[46] Celkem tedy přísluší stěžovateli vůči žalovanému náhrada nákladů zastoupení ve výši 13 600 Kč, zvýšená vzhledem k tomu, že advokát je plátcem DPH, o částku 2856 Kč, celkem tedy 16 456 Kč. Společně s náhradou zaplacených soudních poplatků tedy náhrada nákladů stěžovatele činí 24 456 Kč. K její úhradě stanovil Nejvyšší správní soud žalovanému přiměřenou lhůtu.

pokračování

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 17. září 2021

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu